

Državni izpitni center

P 2 5 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 2. februar 2026

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 5, 6.2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 10, 16.2).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 12, 16.1).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mance Ahčin/M. Ahčin ♦ 26. avgusta 2023 / 26. 8. 2023 ♦ staznanost / STaznanost / https://znanost.sta.si <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ imajo radi pse ♦ jih zanima jezikoslovje/etimologija 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ izid nove knjige Marka Snoja ♦ izid knjige/slovarja (Marka Snoja) Imena slovenskih psov ♦ Izšel je slovar imen slovenskih psov. 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	po smislu, npr., ena od: ♦ (novi) slovar Marka Snoja ♦ (Snojeva) knjiga Imena slovenskih psov		
3.2	2	♦ 4 ♦ 1 ♦ 2 ♦ 5 ♦ 3		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
3.3	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Na fotografiji je avtor knjige s svojima psoma. ♦ Fotografija prikazuje Marka Snoja, ki je napisal slovar (pasjih imen), in njegova psa.		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ X Besedilo je prikazovalno. ♦ X Besedilo je prevladujoče opisovalno.		1 za obe pravilni rešitvi Če je kandidat označil več kot dve rešitvi, se naloga točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ objektivno po smislu, npr., ena od: ♦ se sporočevalka v njem ne razodeva ♦ avtorica besedila ne razkriva svojih čustev / svojega mnenja ♦ tvorica besedila navaja zgolj dejstva		1 za obe pravilni rešitvi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ B ♦ Č 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
6.2	1	♦ C		1 za dve ustrezni utemeljitvi
	1	po smislu, npr., dve od: ♦ Avtor knjige je strokovnjak/znanstvenik. ♦ Knjiga obravnava strokovne teme. ♦ objava izsledkov strokovnega raziskovanja		
Skupaj	4			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE 		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ (neimenovani/neki) faraon / faraon, čigar imena ne poznamo ♦ (plemiška) družina Herberstein / Herbersteini ♦ (Marko) Snoj / avtor knjige/slovarja ♦ (sloviti teolog Janez Ludvik) Schönleben 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ (tipična) imena za (pse) določene pasme ♦ pasemska imena tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Amy ♦ Ken ♦ Jack ♦ Ajša po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ stalna imena ♦ stalno priljubljena imena ♦ »zvezde stalnice« 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Pri naštevanju trendovskih imen se kot ena pravilna rešitev štejejo tri imena.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Psi imajo pogosto položaj enakovrednega družinskega člana, kar se mi zdi prav. Zato me tudi ne moti, če imajo človeška imena. Lastniki so si sami kupili psa in naj ga tudi sami poimenujejo. ◆ Menim, da so psi zaradi zvestobe izjemne živali in si zaslužijo posebno mesto v našem življenju. Kljub temu pa se ne strinjam s tem, da ljudje psom dajejo človeška imena. Imamo veliko lepih pasjih imen, človeška pa naj ostanejo namenjena ljudem. 		<p>2 za pomensko ustreznost povedi (1 za mnenje o dojemanju psov in 1 za mnenje o uporabi človeških imen za pse) 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ štirinožni prijatelj / štirinožni prijatelj / štirinožnim prijateljem ◆ Žival, ki se je pred 15.000 leti odločila živeti z nami / živali, ki so se pred 15.000 leti odločile živeti z nami / živalim, ki so se pred 15.000 leti odločile živeti z nami 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ kosmatinec/ kosmatinci/ kosmatincev ◆ štirinožec 	<p>3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	◆ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tisočletij ◆ hvaležnostjo ◆ psi ◆ domovih 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 4 ♦ 3 ♦ 6 ♦ 1 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ Slovarja slovenskega knjižnega jezika / SSKJ		
15.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2./2 ♦ 1./1 ♦ 1./1 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
15.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ DA 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ B		
16.2	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ Piki je pogosto pasje ime. ♦ Poimenovanje psov s človeškimi imeni je pogosto. 		1 za pomensko ustreznost povedi s privednikom <i>pogosto</i> 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ trpna		
	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ Lovskega psa so upodobili v olju na platnu okoli leta 1666. ♦ Lovskega psa je slikar upodobil v olju na platnu okoli leta 1666. 		1 za pravilno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ psi v Sloveniji/na Slovenskem / psi Slovencev (in Slovenk) ♦ pasemske značilnosti ♦ življenjski spremljevalci 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Upošteevamo samo pravopisno pravilne rešitve.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ (Koga ali) česa se zaveda (Marko Snoj)?		
19.2	1	♦ predmetni odvisnik		
19.3	1	♦ pomembnosti/pomena/pomembne vezi med človekom in psom		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ štirinožen ♦ desetletje 		1 za obe pravilni rešitvi Če je kandidat označil več kot dve rešitvi, se naloga točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ljudje se pogosto sprašujejo[,] ali psi razumejo človeški jezik[.] ♦ Psi lahko živijo z nami v stanovanju ali pa jim v bližini hiše postavimo pesjak[.] 		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upošteevamo tudi novo narejene napake.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum/kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja/podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
Zgradba	1	♦ poimenovanje besedilne vrste z izraženo temo in ustrezen nagovor	1 za obe prvini
	1	♦ (vjudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis	1 za obe prvini
	1	♦ izrek pritožbe	
	1	♦ okoliščine (npr. način naročila in prejema knjige)	
	1	♦ vzrok za nezadovoljstvo oz. utemeljitev pritožbe (npr. opis poškodbe knjige, neuporabnost knjige)	
	1	♦ predlog za odpravo napake oz. za ureditev razmer (npr. zamenjava poškodovane knjige, vračilo denarja)	
Vsebina	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštljiv nagovor in pozdrav (primera neustreznosti: <i>Dragi uslužbenci založbe!</i> , <i>Prisrčen pozdrav</i>) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitvev – prevladujoča objektivnost	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost			
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

Primer pritožbe

Gal Trdina
Prešernova ulica 24
9240 Ljutomer

Založba ZRC
Novi trg 2
1000 Ljubljana

Ljutomer, 2. 2. 2026

Pritožba zaradi prejema poškodovane knjige

Spoštovani!

Pišem vam, ker je bila knjiga *Imena slovenskih psov*, ki sem jo 20. 1. 2026 naročil in plačal na vaši spletni strani, ob dostavi poškodovana.

Knjigo je 27. 1. 2026 dostavil uslužbenec Pošte Slovenije. Pošljiko sem prevzel osebno. Nobeden od naju ni opazil, da bi bilo z ovojnico kaj narobe. Toda ko sem pošljiko odprl, se je izkazalo, da so bile platnice knjige in večina notranjih strani strgane in popacane. Knjiga je bila gotovo poškodovana, preden je bila poslana na moj naslov.

S tem dopisom se pritožujem zaradi vašega malomarnega ravnanja in vam poškodovani slovar vračam. Prosim, da mi pošljete nov, nepoškodovan izvod ali pa mi vrnete denar. Ob tem vam svetujem, da v prihodnje pred pošiljanjem preverite, ali so knjige v brezhibnem stanju.

V upanju, da boste svojo napako popravili, vas lepo pozdravljam.

Gal Trdina

IZPITNA POLA 2

Navodila za ocenjevanje izpitne pole 2 v aplikaciji OPM:

Pred začetkom ocenjevanja najprej v spustnem seznamu izberite interpretacijo, ki jo je kandidat pisal: »VI« za vodeno interpretacijo ali »Slk« za samostojno interpretacijo. Prikaže se le del ocenjevalnega obrazca z merili za ocenjevanje izbrane interpretacije, naloge v neizbrani interpretaciji pa se samodejno označijo kot »NR« (ni reševal). Zato je še pred ocenjevanjem v seznamu kandidatov prikazano, da je del nalog že ocenjen, saj se z izbiro določene interpretacije samodejno (z »NR«) ocenijo postavke druge interpretacije (48 % ali 12 postavk vodene oz. 52 % ali 13 postavk samostojne interpretacije).

Obrazložitev poimenovanj nad opisi meril za ocenjevanje

Prvi zapis (s krepko pisavo) je usklajen z elektronskim ocenjevalnim obrazcem, drugi, manjši zapis pa z dosedanjim tiskanim ocenjevalnim obrazcem. Od spomladanskega izpitnega roka 2026 bodo uporabljena le splošnejša poimenovanja, usklajena z e-obrazcem.

1. Vodena interpretacija (VI): Rudi Mišnar, Nemirni duh: Roman o Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu (odlomek), Knjige

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev književne zvrsti (Znanje in razumevanje)

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilve.	
	Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek spada v epiko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o dogodku iz Vorančeve mladosti. Vsebuje tudi prvine dramatične, ki se kažejo z dialogom.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek prikazuje Vorančevo ljubezen do knjig in učenja. Branje mu pomeni pobeg iz vsakdanjega sveta. Knjige bere z veliko vnemo, učitelj pa mu celo omogoči, da si jih izposoja pri župniku. Pod hruško se prepusti domišljiji: pred njim se nizajo podobe meščanskega življenja, lepih ljudi, industrije in izčrpanih rudarjev. Nato se vrne v resničnost. Če učitelj ne bi odšel, bi bilo njegovo življenje mogoče drugačno, a verjetno bi imel zadnjo besedo še vedno oče. Slišal je pogovor med staršema in izvedel, da mati razume njegovo ljubezen do branja in pripovedovanja zgodb, oče pa je zatrljeval, da ga potrebuje doma in da je za šolanje primernější njegov brat Lojz. Mati očetovi odločitvi ni ugovarjala.
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Iz odlomka izvemo, da Voranc rad bere. K temu ga spodbujata mama in oče.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o Vorancu, ki rad bere. Knjige mu posojata učitelj in župnik. Oče želi, da bi ostal doma, na kmetiji, mama pa ne.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o Vorancu, ki mu knjige veliko pomenijo. Izposoja si jih pri učitelju in župniku. Mama ga razume. Tudi sama ima rada zgodbe, ki jih pripoveduje družini. Sinu bi rada pomagala, zato nagovori očeta. Toda ta meni, da mora Voranc ostati na kmetiji, izobraževal pa se bo drugi sin. Za šolanje obeh nimajo dovolj denarja.

Razlaga problema (Razčlemba in razlaga)

Razlaga pomena knjig za Voranca (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Vorancu knjige veliko pomenijo, ker mu jih posoja župnik.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Voranc dobi knjige od župnika in učitelja, ker rad bere. Veliko premišljuje o šoli. Vorancu so knjige veliko pomenile, hlastno jih jebral. Ko jih je zmanjkalo učitelju, mu je ta uredil, da si jih je lahko sposojal pri župniku. Naslonil se je na hrupavo deblo hruške in zaprl oči. Znova se je zalotil, da še vedno premišljuje o šoli, o ... Mogoče bi bilo res drugače, če bi bil omenjeni učitelj še na šoli.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Voranc rad bere, ker tako pobegne iz revnega kmečkega sveta. Njegova želja po izobrazbi je tako velika, da si knjige izposoja pri učitelju in župniku. Prevzame ga svet iz knjig, ki je drugačen in nov. Predstavlja si, da bi morda lahko živel drugače. Rad bi se šolal, v knjigah je pot do novega življenja in lepšega sveta.

Razlaga mamine podpore sinu (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Vorančeva mama sina podpira, ker se s tem upira možu.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Vorančeva mama sina podpre, ker tudi sama rada pripoveduje zgodbe. Nekega večera je bilo, ko je slišal, da sta se oče in mama pogovarjala. Mama ni pogosto ugovarjala očetu, takrat pa je vendarle tiho rekla, da Voranc rad bere. Povedala mu je, da je prebral vse knjige, kar jih imajo pri hiši. Spomnila ga je še na to, da je tudi on rad poslušal štorije, ki jih je pripovedovala. To so bile zgodbe, ki jih je slišala od drugih ali pa jih je sama doživela.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Mama skuša Voranca podpreti, ker vidi, da rad bere. Tudi sama zelo rada pripoveduje zgodbe, zato ga razume. Verjame, da knjige odpirajo pot do izobrazbe. Hkrati pa se zaveda, da mu oče ne bo dovolil iti v šolo, ker ga potrebuje doma. Sinu bi rada pomagala, zato ugovarja moževi odločitvi, da Voranca ne bo poslal v šolo. Sama si želi, da bi se njen sin šolal.

Razlaga očetovega nasprotovanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče materi nasprotuje, ker ima v družini glavno besedo.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče materi nasprotuje, ker zna Voranc prijeti za vsako delo. Oče je nestrpno povzdignil glas in rekel materi, da je veliko prispevala k sinovemu branju s svojim pripovedovanjem in ga s tem zastrupila. Rekel ji je tudi, da lahko Voranca povsod ponuca.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče materi nasprotuje, ker Voranca potrebuje na kmetiji. Fant je namreč močan in mu pomaga že pri vsakem delu. Doda tudi, da drugi sin ni za kmeta in si z njim doma ne bo mogel pomagati. Težava je tudi denar, ki ga ni dovolj, da bi se lahko šolala oba, župnik pa je pomoč obljubil samo za Lojza. Zato oče meni, da je bolje, če Voranc ostane doma.

Utemeljitev s citatom (Predstavitev dejstev in stališč)

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	0	»Oče je nestrpno povzdignil glas: "To še kako dobro vem; tudi ti si k temu veliko prispevala, s tem svojim pripovedovanjem si ga prav zastrupila."«
1	Citata ni. Citati ni smiselno povezan z razlago. Citati ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Še zanj bom težko zaslужil denar za šolo, in če mi ne bi župnik obljubili, da bodo pomagali pri šolanju, bi še zanj rekel, da je boljše, če ostane doma.« / »Če že mora eden naprej v šole, naj gre on.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Voranc je močan, sama lahko vidiš, da mi že pri vsakem delu pomaga.« / »Povsod ga lahko ponucam, za vsako delo zna prijeto.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Voranc bi se rad izobraževal. Oče temu nasprotuje, ker ga potrebuje doma, mama pa sinu želi pomagati. Na koncu obvelja očetova beseda.

Mnenje o problemu v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Mnenje o očetovih pričakovanjih (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Oče je ukazovalen.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Oče misli samo na kmetijo, na Voranca pa nič. To ni lepo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Očeta skrbita kmetija in delo pri hiši. Lahko razumem, da vsega dela ne zmore opraviti sam. V preteklosti se je pogosto dogajalo, da otroci niso imeli besede pri odločanju o svoji prihodnosti, vendar se mi to ne zdi prav. Oče bi se moral boriti za Vorančevo šolanje in mu pomagati ter se pogovoriti z župnikom o tem, katerega sina naj podpre. Mislim, da se odloča pretrdo.

Presoja problema na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Presoja, ali mladi danes cenijo možnost izobraževanja (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Nekateri moji sošolci bodo šli takoj po maturi v službo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Danes mladi mislijo, da je šolanje to, da sediš v šoli. Učiti se jim ne ljubi. Mislijo, da je vse znanje mogoče najti na spletu.
2	Presoja je jasna, razložena.	Danes se mladi ne zavedajo, da jim izobrazba lahko odpre pot v svet. Zadovoljni so s tem, da zaključijo osnovno šolo, in že zelo zgodaj hlepjo po denarju. Zanj bi naredili vse. Občudujejo bogate osebe in jim ni mar, če premoženje pridobijo na nepošten način. Izobraževanju ne namenijo dovolj pozornosti. Zdi se jim, da bi zanj porabili preveč truda in energije. Raje se hitro zaposlijo, o nadaljnjem študiju pa ne razmišljajo več.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje. Primer je samo imenovan/nakazan.	Moj stric je obogatel s kriptovalutami. Moj sosed bi rad postal odvetnik, a se mu ne ljubi sedeti pri knjigah.
2	Primer je opisan.	Spomnim se sošolca, ki je v srednji šoli pogosto zamujal k pouku. Izgovarjal se je na svojega očeta, češ da ga v šolo vedno pripelje prepozno. Po nedokončanem šolanju se je zaposlil, a je kmalu spoznal, da mu težaško delo ne prinaša zadovoljstva. Domov se je vračal slabe volje, tudi njegova plača je bila zelo skromna. Ko ga je izdalo še zdravje, je sklenil, da bo dokončal šolanje. Šele takrat je bil uspešen. Postal je dober delavec v podjetju, ki je iskalo perspektivne ljudi. Danes se zaveda, da je izobrazba zelo pomembna, ker v življenju odpira veliko možnosti.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija (SI): Boris Pahor, Spopad s pomladjo (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev književne zvrsti (Znanje in razumevanje)

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve.	
	Opredelitev je napačna.	Odlomek je iz besedila Spopad s pomladjo.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, ima pa tudi dramske prvine, saj je v njem veliko dialoga. Izražena so tudi čustva, ki so prvina lirike.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku se moški in ženska pripravata zaradi Antoina, ki piše ženski. Ona se z njim sestaja in pravi, da se to tiče samo nje. Moški pravi, da Antoine brska po njenih stvareh, ona pa mu reče, da je hudoben. On je močnejši od nje. Reče ji, da ni pri pravi ali pa bi rada dokazala, da je tisti, ki ni pri pravi, v resnici on.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o moškem in ženski, ki se pogovarjata o Antoinu. Ona se skrivaj sestaja z njim. Moškemu reče, da ima pravico do tega.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Moški in ženska v odlomku se pripravata zaradi Antoina. Moški ji očita skrivno razmerje.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku se moški in ženska pripravata zaradi Antoina. Moški ji očita, da se skrivaj sestaja s tujcem, kar je izvedel, ko je v knjigi našel listek. Ona pravi, da je Antoina le srečala na cesti, vendar ji on ne verjame. Pogovor se konča z njeno trditvijo, da si on predstavlja stvari, ki jih ni.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	posameznikov položaj v zvezi
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	skrhan odnos med partnerjema
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	nezaupanje v partnerski zvezi / ljubosumje

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Moški v zvezi je hudoben, ker ni dobro razpoložen.
1	Razlaga je skopala/površna/hejasna.	Moški in ženska se prepirata zaradi Antoina. Partner ji očita, da se je sestala z njim.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Reče ji, da je našel listek, ki ji ga je napisal neki Antoine. Zanimivo je, da ni hotela, da bi jo njen partner spremlil. On jo vpraša, s kakšno pravico pušča njemu, da brska v njuno vez. Ona pravi, da se to tiče samo nje. Ko jo vpraša, kdo naskrivaj hodi na sestanke, mu ženska odgovori, da si je sestanke izmislil.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Glavni problem v odlomku je nezaupanje med partnerjema. Moški v knjigi najde list in začne dvomiti o partnerkini zvestobi. Ker na listu neki Antoine piše o srečanju z njo, postane sumničav. Ona pravi, da si je sestanke z Antoinom izmislil in da se vlika v stvari, ki se tičejo samo nje. Partner ji očita, da njega ni hotela za spremstvo, in to je zanj dovolj, da je v dvomih. Na koncu se spreta, nobeden ne popusti, mednju pa se vrine nezaupanje, kar njuno zvezo skrha.

Utemeljitev s citatom (Predstavitev dejstev in stališč)

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Pa ne da si hud?« »In kdo hodi naskrivaj na sestanke?« »Sestanke si si izmislil.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»A s kakšno pravico puščaš njemu, da brska v najino vez?« / »A s tem ne misliš menda reči, da ti je tistile Antoine enako blizu kakor jaz.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Moški in ženska se prepirata, ker se ne strinjata, do kod sega posameznikova svoboda v zvezi. Ne zaupata si več.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o problemu v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Moški v besedilu se čudno obnaša.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Nezaupanje v odlomku je obojestransko utemeljeno. On sumi, da se partnerka sestaja z drugim, ona pa je užaljena, ker ji ne verjame.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislím, da ženska v odlomku ravna narobe, ko vidi, da je njen partner ljubosumen in da ji ne zaupa. Morala bi mu odkrito priznati resnico, tako ali drugačno, ne pa da vse tají. Razumem tudi moškega, ki ga razjeda ljubosumje. Kakršne koli skrivnosti v zvezi vnašajo razdor v odnos med partnerjema. Če si ona zvezo predstavlja drugače kot on, bi mu morala to povedati.

Presoja problema na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Moški so pogosto ljubosumni.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Vsakdo lahko goji nezaupanje do drugega. Velikokrat so krive slabe izkušnje iz preteklosti.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Nezaupanja je v današnji družbi ogromno. Kar naprej slišimo o prevarah partnerjev in vedno več je razvez. Medsebojnih obljub partnerji ne spoštujejo več, pozabljajo na drugega in v strahu, da ne bi česa zamudili, brez premisleka hitijo k iskanju svoje sreče. Pogosto pa so sumničena neutemeljena in pride do nesporazuma le zato, ker ni časa, da bi se o težavah odkrito pogovorili.

Utemeljitev s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	
	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V zvezi se ne bi smeli prepirati.
2	Primer je opisan.	Presenečen sem, da se prevare zgodijo celo med zvezdniki in javnimi osebnostmi. Naš sosed je tako nezaupljiv, da si njegova žena z drugimi moškimi sploh ne upa govoriti ali jih pogledati, kadar je on zraven. Vedno je tiho in gleda v tla, kadar kdo pride mimo. Ko je sama, pa je prijazna in prijetna. Čeprav se nikoli ne spogleduje, ji moč ne zaupa. Včasih se mi zdi, kot da jo ima v kletki, čeprav ga ima rada in on njo. Mislim, da se bosta nekega dne razšla.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicihna pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Izviren naslov samostojne interpretacije ocenimo z eno točko, če skupno število točk ne preseže največjega možnega števila (30).